

5. Kokliušas

Įvadas

Gebėjimai

Nurodo mikroorganizmų plitimo būdus, apsaugos nuo jų priemonės, biologinių pavojų atsiradimo priežastis. Nurodo imunitetą, kaip organizmo apsisaugojimo nuo ligų sukėlėjų būdą, paaiškina skiepų veikimo principą. Pritaiko matematikos pamokose įgytas žinias ir gebėjimus tyrimų rezultatams apdoroti ir pateikti raštu.

Raktiniai žodžiai

Mikroorganizmai, užkrečiamosios ligos, imunitetas, skiepai.

Užduoties taikymo rekomendacijos

Užduotis skirta 7–8 klasių mokiniams darbui pamokoje ar namuose.

Spręsdami užduotį mokiniai pritaiko mikroorganizmų plitimo ir imuninės sistemos, skiepijimo žinias. Užduotis nėra skirta vienai konkrečiai temai gilinti, greičiau bendram supratimui apie užkrečiamąsias ligas.

Atliekant užduotį gilinami duomenų interpretavimo gebėjimai.

Atsakymai

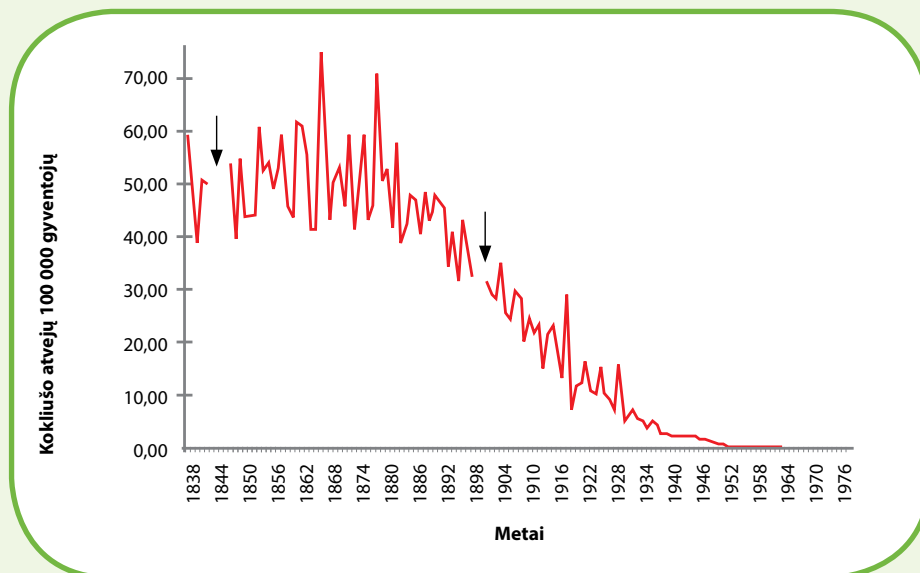
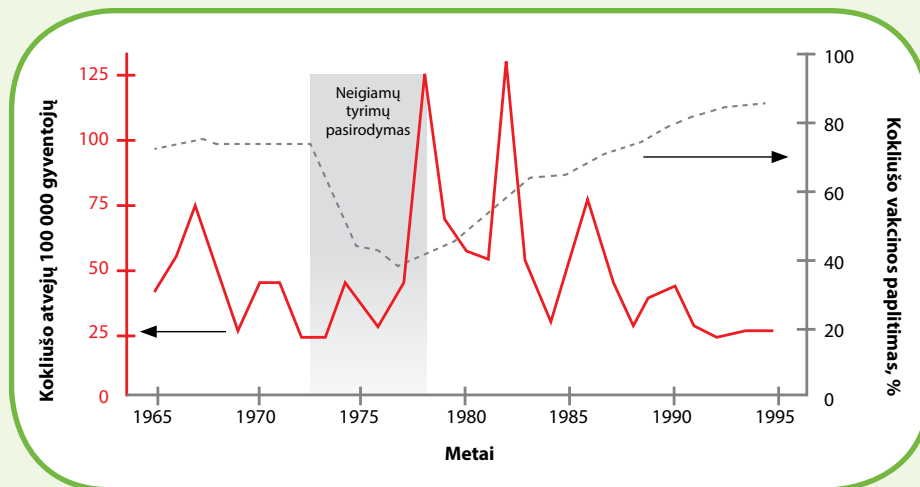
Pateikiamos tik atsakymų gairės, galimi ir kiti teisingi atsakymai.

Užduotys

Kokliušas – tai ūmi infekcinė liga, kuriai būdingi kosulio priepuoliai. Kokliušas plinta oro lašiniu būdu, t. y. kai sveikas žmogus įkvepia greta esančio infekcijos šaltinio išskirtų kokliušo bakterijų. Skiepyti nuo kokliušo Jungtinėje Karalystėje buvo pradėta 1951 m. ir tai lėmė staigų kokliušo paplitimo sumažėjimą. Vis dėlto aštuntajame dešimtmetyje pasirodė tyrimai, kurie skelbė, jog skiepijimas nuo kokliušo kai kuriems vaikams galėjo sukelti smegenų pažeidimus. Dėl šių pranešimų žiniasklaidoje paskiepytų vaikų skaičius sumažėjo iki 31 proc. Vėlesni tyrimai parodė, jog nėra tiesioginio ryšio tarp kokliušo skiepų ir smegenų pažeidimų.

1. Remdamiesi grafiku, paaiškinkite, kaip ir kodėl kito sergamumas kokliūšu, pasirodžius straipsniam, kuriuose buvo skelbiama, kad skiepai gali turėti neigiamą poveikį vaikų sveikatai.
5. Dėl straipsnių apie kokliušo skiepų neigiamą įtaką pasirodymo sumažėjo kokliušo vakcinų paplitimas, todėl išaugo kokliušo atvejų skaičius.

5. Kokliušas

2. Kiek metų praėjo nuo neigiamų straipsnių paskelbimo iki kol buvo pasiektas buvęs skiepijimo paplitimo lygis?

S. 15–18 m.

3. Apskaičiuokite, kiek procentų išaugo kokliušo atvejų skaičius per laikotarpį, kuomet buvo skelbiama neigiama informacija apie skiepus.

S. 400 %.

5. Kokliušas

4. Remdamiesi statistika, padarykite išvadą, kokią įtaką kokliušo prevencijai turėjo skiepijimas.
- S. Kuo daugiau žmonių pasiskiepija nuo kokliušo, tuo mažesnis kokliušo paplitimas.
5. Kai kurie žmonės ir toliau teigia, jog skiepijimas neturi įtakos kokliušo prevencijai. Remdamiesi grafikais, pateikite argumentų, kurie galėtų paneigti teigiamą skiepų įtaką.
- S. Mokinys aiškina, kad kokliušo paplitimas labai mažėjo dar iki išrandant skiepus, kokliušo atvejų skaičius 1981–1983 m. stipriai išaugo, nors vakcinų paplitimas buvo pradėjęs augti.
6. Kas dar be skiepų galėjo sumažinti kokliušo paplitimą?
- S. Mokinys įvardija sanitarinių, higienos sąlygų gerėjimą, žmonių išsilavinimą, pagerėjusias gydymo galimybes ar nurodo kitus teisingus atsakymus.
7. Kodėl antrame grafike rodyklėmis pažymėtose vietose grafikas nutrūksta?
- S. Tais metais duomenys galėjo būti nerenkami arba prarasti.
8. Remdamiesi pateiktu kokliušo pavyzdžiu, paaiškinkite, kodėl mokslo, ypač medicinos, naujienos turi būti skelbiamos tik daug kartų patikrinus.
- S. Mokinys diskutuoja apie tai, jog mokslo straipsniai gali stipriai paveikti visuomenės elgseną, jei duomenys nepatikrinti, visuomenė gali priimti neteisingus ar pavojingus sprendimus. Kai kurių tyrimų duomenys gali būti netikslūs, todėl turi būti kartojami.